

ВАРАҚАИ ИТТИЛОТӢ

Нишонаҳои ҷуғрофӣ - интихоби 4 маҳсули имконпазир дар Тоҷикистон, Ўзбекистон, Қазоқистон ва Қирғизистон барои татбиқи таҷриба

Бо мақсади пешбурди маҳсулоти кишоварзии минтақавии Осиёи Марказӣ, бехтар намудани шиносӣ ва оғузу эътибори минтақа ва инчунин мусоидат ба рушди инкишофи ноҳияҳои деҳот моҳи июли соли 2021 **чаҳор онлайн-семинари миллӣ оид ба интихоби маҳсулоти имконпазир ба сифати НҶ дар Тоҷикистон, Ўзбекистон, Қазоқистон ва Қирғизистон барои татбиқи таҷрибавӣ гузаронида шуд.** Татбиқи таҷрибавӣ, ки дар муддати 18 моҳи оянда то охири лоиҳа гузаронида мешавад, таҳияву коркарди мушаххасот ва ҳуҷҷатҳо барои бақайдгирии НҶ ҷиҳати чаҳор маҳсулоти ба сифати намунавӣ интихобшударо дар бар мегирад, ки дар асоси онҳо ҷонибҳои манфиатдори дорои тавоноиву иқтидор метавонанд онҳоро нисбати дигар маҳсулоти минтақа ба кор баранд.

Онлайн-семинарҳо як қисми модул барои афзоиши иқтидор дар соҳаи нишонаҳои ҷуғрофӣ (НҶ) мебошад (https://www.wipo.int/geo_indications/en). Мақсади ин модули лоиҳа бехтар намудани шароит барои рушди инкишофи НҶ дар кишварҳои Осиёи Марказӣ аз роҳи афзоиши иқтидори биологӣ ва истеҳсолкунандагони маҳаллӣ дар минтақа, омӯзиши онҳо оид ба маҳорату малака барои интихоби маҳсулоти дорои иқтидори НҶ, омодагии расмӣ ғу тартибот ва ҳуҷҷатҳо ҷиҳати бақайдгирии миллии НҶ, пешниҳод намудани донишҳои иловагӣ оид ба идоракунии занҷираи арзиши иловагӣ ва низомии назорат мебошад. Модул оғоҳии иштирокчиёни занҷираи арзиши иловагиро оид ба НҶ боло мебарад. Дар доираи модул дар соли 2020 аллакай вебинарҳои маҷмӯавӣ оид ба масъалаҳои ҳуқуқи моликияти зеҳнӣ дар сатҳҳои миллӣ ва байналмилалӣ, баҳампайвастиҳои сифат, ҳислату хусусиятҳои маҳсулот ва ҳудуд ва ҳамчунин идоракунии дастаҷамъона ва пешбурди НҶ гузаронида шуда буданд. Дар давраи аз моҳи майи соли 2020 то моҳи майи соли 2021 шарикони лоиҳа ва ҷонибҳои манфиатдори бо онҳо алоқаманд дар чаҳор кишвар маҳсулотро ба сифати НҶ муайян намуданд, маҳсулҳои ояндадору умедбахшро интихоб карданд ва барои 12-тои онҳо (3 маҳсулӣ барои ҳар як кишвар) асосноккунии техникавӣ иқтисодӣ омода намуданд.

Дар чаҳор онлайн-семинари миллӣ коршиносон оид ба НҶ Анҷел Постолле ва Паскал Бернадони аз созмони шарикони лоиҳаи REDD France натиҷаҳои 12 адад асосноккунии техникавӣ иқтисодӣ ва баҳодихии маҷмӯавӣ маҳсулотро бо истифода аз методологияи баҳодихии НҶ пешниҳод намуданд. Дар асоси тавсияҳои коршиносон ва мувофиқати мутақобили иштирокчиён **чаҳор маҳсул (як маҳсулӣ барои ҳар як кишвар) барои татбиқи таҷрибавӣ интихоб гардиданд.** Маҳсулоти интихобшуда: зардолуи хушқардашудаи “Аштак” (Тоҷикистон), себи “Апорти Алма-Ато” (Қазоқистон), асали сафеди “Ат-Баши” (Қирғизистон) ва харбузаи хоразмӣ (Ўзбекистон). Маҳсулоти номбаршуда барои татбиқи таҷрибавӣ ба сифати маҳсулҳои витринавӣ ва намоишӣ интихоб гардиданд.

Лоиҳа амалӣ мегардад:

Суроға: к. Бохтар 37/1,
хучраи 907, Маркази
Тижорат “Бохтар”, 734025
Душанбе, Тоҷикистон
Тел.: (+992) 372 24 49 08
aslanov@hilfswerk.tj
www.hilfswerk.tj

Лоиҳа аз тарафи
Иттиҳоди Аврупо
маблағгузорӣ карда
мешавад.

Намоёндагии Иттиҳоди Аврупо дар
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Суроға: к. Адҳамов, хонаи 74
734013 Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон
тел.: (+992 37) 221 74 07, 227 10 24
Факс: (+992 37) 221 43 21
Delegation-Tajikistan-Pic@ec.europa.eu

Иттиҳоди Аврупо аз 27 мамлики узв иборат аст, ки онон қарор доданд тадриҷан дониш, захира, ва тақдирӣ хешро пайванданд. Ҳамроҳ таи 60 соли васеъшавӣ онҳо минтақаи устувор, демократӣ ва руштии бардавомро бунёд намуда, ҳамзамон ғуноғунияти фарҳангӣ, арзи таҳаммул ва қафолати озодии шахсиро нигоҳ доштанд. Иттиҳоди Аврупо омода аст муваффақиятҳо ва арзишҳои хешро бо мамлики ва қавмиятҳои берун аз сарҳадоти хеш бо ҳам бубинад. Аз ин лиҳоз, Иттиҳоди Аврупо дар Тоҷикистон аз соли 1992 инҷониб фаъолият бурда, ҳамасола барои руштии мамлакат тақрибан 35 млн. евро фароҳам менамояд.

Семинарҳои мазкур тавассути консорсиуми “CANDY V”, ки роҳбарияти онро созмони австриягии Hilfswerk International бар уҳда дорад, дар доираи лоиҳаи «Ҳамгироии минтақавӣ ва афзоиши тавоноиву иқтидор ҷиҳати боло бурдани рақобатпазирии корхонаҳои майда, хурд ва миёна дар тичорати кишоварзӣ ва мусоидат ба савдо дар Осиёи Марказӣ», ки аз ҷониби барномаи Иттиҳоди Аврупо «Осиёи Марказӣ - Инвест V» ва Агентии рушди Австрия маблағгузорӣ карда мешавад, ташкил карда шуданд.

Ҷиҳати дарёфти иттилооти иловагӣ, лутфан, ба роҳбари намоёндагии Hilfswerk International дар Осиёи Марказӣ Умед Асланов бо суроғаи электронии: aslanov@hilfswerk.tj муроҷиат фармоед.

With funding from

Лоиҳа ҳамчунин аз ҷониби Агентии ҳамкорӣ бо мақсади рушди Австрия маблағгузорӣ мешавад.

Агентии ҳамкорӣ бо мақсади рушди Австрия кишварҳои Африқо, Осиё ва Аврупои Ҷануби Шарқӣ ва Шарқиро дар рушди устувори онҳо дастгирӣ менамояд. Стратегияҳо аз ҷониби Вазорати федералии корҳои Аврупоӣ ва байналмилалӣ таҳия карда мешаванд. Агентии рушди Австрия (ADA), бахши амалиётҳои Агентии ҳамкории Австрия бо мақсади рушду инкишоф барномаҳо ва лоиҳаҳоро ҳамроҳ бо муассисаҳои давлатӣ, созмонҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ ва инчунин корхонаҳо амалӣ месозад.

Ташкилоти байналмилалӣ гайридавлатӣ австриягии **Hilfswerk International** дар мушорикати баробарҳуқуқ бо ташкилотҳои байналмилалӣ ва минтақавӣ Осиёи Марказӣ лоиҳаи навбатии панҷумро дар чорҷубаи барномаи ИА “Осиёи Марказӣ - Инвест” ба амал оварда истодааст.

Тамоми ташаббусоти лоиҳаҳои ба амал оварда шудаистода дар давоми ёздаҳ соли паси ҳам дар гурӯҳи ягона иборат аз 9 ташкилоти минтақавӣ ва байналмилалӣ ба рушди соҳаи коркарди меваю сабзавот, баланд бардоштани иқтидори рақобатпазирӣ ва содироти КХМ, инчунин ҳамгироии Осиёи Марказӣ ба иқтисоди ҷаҳонӣ равона шудааст.

ТАШКИЛОТҲОИ ШАРИК:

АССОТСИАТСИЯИ КОРХОНАҲОИ КОРКАРДИ МЕВАЮ САБЗАВОТИ ҚИРҒИЗИСТОН (АККМСҚ) соли 2003 таъсис дода шуда, айни ҳол шумораи зиёди корхонаҳои меваю сабзавотии Қирғизистонро муттаҳид намуда, соҳаи коркарди меваю сабзавот ва соҳибкоронро ба воситаи таъмин намудани ҷузъҳои мусоид барои тичорат ва рушди бозори маҳсулоти коркардишуда рушд медиҳад. Иттиҳоди шахсони ҳуқуқӣ

«Ассотсиатсияи корхонаҳои меваю сабзавот» ташкилоти гайридавлатӣ, гайритичоратӣ мебошад, ки дар асоси ихтиёрӣ ва ягонагии фикру ақидаҳои шахсони ҳуқуқӣ - истеҳсолкунандагон ва коркардкунандагони маҳсулотҳои кишоварзиро муттаҳид месозад.

МАРКАЗИ ИДОРАКУНИИ СИФАТ– (МИС) ташкилоти ҷамъиятии машваратӣ аст, ки созмони касбии мутахассисон дар соҳаи ҷорӣ намудани низомӣ пешқадами идоракунӣ сифат мебошад. Фаъолияти он ба тақомули услуҳои идоракунӣ равона карда шудааст. Аз соли 2012 ташкилот барои рушди устувори иқтисодӣ Тоҷикистон ба воситаи таҳқими иқтидори ташкилотӣ ва

институтсионали истеҳсолкунандагони ватанӣ ба воситаи барномаҳои таълимӣ ва хизматрасониҳои машваратӣ, фаъолият менамояд.

ИТТИФОҚИ МУШОВИРОНИ КАСБИИ ТОҶИКИСТОН (ИМКТ) - ташиклоти ғайритиҷоратӣ мебошад, ки мушовирони касбиро бо мақсади баланд бардоштани самаранокӣ ва самарабахии хидматҳои машваратӣ, баланд бардоштани сатҳи рушди касбии мушовирон ва таъмини хизматрасониҳои босифат ба мақомоти давлатӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, бизнес ва умуман ҷома муттаҳид мекунад.

ИМКТ соли 2010 таъсис ёфтааст. Ташиклот дорои таҷриба дар масъалаҳои марбут ба: таҳияи ислоҳоти рушди иқтисодӣ бо истифода ва татбиқи таҷрибаҳои беҳтарини байналмилалӣ; таҳлили ҳуқуқии ҳуҷҷатҳо, таҳияи ҳулосаҳои ҳуқуқӣ, таҳияи тавсияҳо ва таҳияи санадҳои меъриии ҳуқуқӣ дар бисёр соҳаҳои иқтисодиёт; мониторинги қонунгузорӣ ва пайгирии тағйирот дар заминаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон; мусоидат ба кори гурӯҳҳои корӣ оид ба такмили қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи муҳити соҳибкорӣ, фазои сармоягузорӣ ва рушди баҳии хусусӣ, инчунин содда кардани расмиёти савдо ва лоббигарӣ ба манфиатҳои баҳии хусусӣ.

ИАҲ «АССОТСИАТСИЯИ САНОАТИ ШАКАР, ХҶРОКВОРӢ ВА КОРКАРДИ ҚАЗОҚИСТОН» (АСШХКҚ) - ташиклоти ғайритиҷоратӣ мебошад, ки соли 2012 таъсис ёфтааст ва истеҳсолкунандагони пеишбари қанди сафед дар Қазоқистон, инчунин истеҳсолкунандагон ва коркардкунандагони меваю сабзавотро муттаҳид мекунад. Ҳадафи Ассотсиатсия дастгирӣ ва пеишрафти рушди корхонаҳо дар соҳаи

саноати хӯрокворӣ ва коркарди Ҷумҳурии Қазоқистон, шиширок дар қабули қонун ва таҳкими робитаҳои корӣ бо шарикони хориҷӣ мебошад.

REDD Фаронса - Ширкати REDD, ки моҳи январӣ соли 2016 таъсис ёфтааст, ширкати фаронсаӣ ва баҳии REDD SAS дар Швейтсария ҷойгир шудааст. REDD ба шиширокчиёни занҷираи арзиш ва таҳиягарони сиёсат дар қабули стратегияҳои инноватсионӣ, ки ҷавобгӯи ниёзҳои нав ва таишиҳои истеъмолкунандагон мебошад, ҳамроҳӣ мекунад. REDD SAS инчунин дар баланд бардоштани маърифат ва паҳн намудани иттилоот дар бораи системаҳои хӯрокворӣ байни истеъмолкунандагон, шаҳрвандон, калонсолон ва кӯдакон фаъолият мебарад. Дониш ва малакаи кориносони REDD SAS, ки дар натиҷаи шишироки мо дар кӯмаки техникаӣ ва лоиҳаҳои таҳқиқотӣ ба даст оварда шудаанд, бевосита ба модулҳои таълимии мо мегузаранд ва баръакс занҷири интиқоли динамикиро эҷод мекунанд. REDD дар бисёр минтақаҳои ҷаҳон, аз ҷумла дар Осиёи Ҷанубу Шарқӣ, Балкан ва Кавказ фаъолона кор мебарад.

КЛАСТЕРИ КИШОВАРЗИИ АВСТРИЯГӢ (ККА) - соли 1999 таъсис ёфтааст ва аз ҳама навоартарин таъминкунандагони технологияҳои кишоварзӣ ва хӯроквориҳои австриягӣ, инчунин ташиклотҳои чорводориро намояндагӣ мекунад. Кластери содирот аз ҷониби Вазорати кишоварзӣ,

минтақаҳо ва туризми Австрия ва Палатаи Федералии тиҷорати Австрия дастгирӣ карда мешавад. ККА - БИЗНЕСИ КИШОВАРЗИИ УСТУВОРРО ифода мекунад. Доираи хизматрасонӣ аз машваратдиҳӣ, банақшагирии контсептуалӣ ва таҳияи лоиҳаҳо то навсозии лоиҳаҳои мавҷуда ва татбиқи лоиҳаҳои нави «зери калид» -ро фаро мегирад.

QUALITY AUSTRIA - шахси пеишбари австриягӣ оид ба системаи ҳамгиросиодаи менеҷмент дар заминаи идоракунии сифат, ҳифзи муҳити зист ва ҳифзи меҳнат ва амнияти саноатӣ, инчунин дар мавзӯи "Сифат дар соҳибкорӣ" мебошад. Ба туфайли муносибати ҳамҷониба мо

"сифат"-ро ҳамчун мафҳуми ҳамгиросиода қабул мекунем. Ҳамчун як созмони байналмилалӣ, ки фаъолият мебарад, мо тақрибан дар 30 кишвар муштарии худро ҳамроҳӣ мекунем. Барои мо, сертификатсия - ин роҳи дастгирӣ ба корхонаҳо дар ба даст овардани мақсадҳо ва иҷро кардани талаботҳои гуногун мебошад. Соҳаҳои асосии мо - ин сертификатсияи системаҳо ва маҳсулот, таълим ва сертификатсияи шахсӣ, ташикли ҷоизаи Австрия барои дастовардҳо дар соҳаи сифат ва инчунин чорабиниҳои соҳибкорӣ мебошанд. QUALITY AUSTRIA дорои соҳаи васеи аккредитатсия дар системаҳои идоракунии Австрия мебошад. Мо аз ҷониби Вазорати федералӣ оид ба масъалаҳои рақамӣ ва иқтисодӣ (BMDW) дар соҳаи системаи идоракунии тибқи ISO/IEC 17021-1, сертификатсияи шахсон мувофиқи ISO/IEC 17024 ва сертификатсияи маҳсулот тибқи ISO/IEC 17065 аккредитатсия шудаем. Аудиторҳо, омӯзгорони мо, баҳогуздорон ва кориносони техникаӣ таҷрибаи васеи амалӣ доранд, инчунин соҳиби дониш дар соҳаи саноат ва стандартҳо мебошанд.